6.CICMS

6TH CULTURAL INFORMATICS, COMMUNICATION&MEDIA STUDIES CONFERENCE E-BOOK

EDITOR:
M.ÖZGÜR SEÇİM

6th Cultural Informatics, Communication& Media Studies Conference E-Book

6th Cultural Informatics, Communication&Media Studies Conference Abstract E-Book
(25-27 October 2022, ONLINE)

Editor
Doç.Dr. M. Özgür Seçim

Co-Editor
Dr. Türker Söğütlüler

ISBN
978-605-72058-0-3

Publish Date
27/10/2022

Contact
Cicms2023@gmail.com

Organized by;
Aydın Adnan Menderes University, Faculty of Communication
Ege University, Faculty of Communication
9 Eylül University Institute of Educational Sciences

Konferans Onursal Başkanları

Prof.Dr. Osman Selçuk Aldemir
Prof.Dr. Necdet Budak
Prof.Dr. Nükhet Hotar

Konferans Düzenleme Komitesi

Prof.Dr. Bilgehan Gültekin (Başkan)
Prof.Dr. Tuba Gültekin
Prof.Dr. H. Hale Bozkurt
Doç.Dr. Mustafa Özgür Seçim (Koordinatör)
Dr. Türker Söğütlüler

Bilimsel Komite

Dr. Hatice Hale Bozkurt (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Kenan Demirci (Fırat University)
Dr. Hüseyin Çelik (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Turan Akkoyun (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Mehmet Aydın (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. M. Bilal Arık (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Ebru Uzunoğlu (Izmir University of Economics)
Dr. Filiz Tiryakioğlu (Anadolu University)
Dr. Ayhan Oğuz Ünlüer (Uşak University)
Dr. Tüba Karahisar (Uşak University)
Dr. Hikmet Seçim (Uluslararası Kıbrıs University)
Dr. Elif Yıldız (Ege University)
Dr. Hakan Aydın (Erciyes University)
Dr. Burak Doğu (Izmir University of Economics)
Dr. Alper Gedik (Izmir University of Economics)
Dr. Behiç Alp Aytekin (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Pelin Erdal Aytekin (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Mustafa Özgür Seçim (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Emre Ali Dingin (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Emrah Başer (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Mehmet Özbek (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Ebru Ural (Beykent University)
Dr. Türker Söğütlüler (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Asaf Varol (Fırat University)
Dr. Lyndon Way (University of Liverpool)
Dr. Pantelis Vatikiotis (Panteion University)
Dr. Christos Kalloniatis (University of the Aegean)
Dr. Turan Akkoyun (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Aslı İcil Tuncer (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Hicabi Arslan (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Serhat Yetimova (Sakarya University)
Dr. Suat Gezgin (Yeditepe University)
Dr. Korkmaz Alemdar
Dr. Arthur Harmann (Bremen University)
Dr. Jordi Sancho (Barcelona University)
Dr. Selin Metin Türkel (Izmir University of Economics)

Dr. Benan Dondurucu Dede (Kocaeli University)
Dr. Emel Baştürk (Kocaeli University)
Dr. Gamze Yetkin Cılızoğlu (Kocaeli University)
Dr. Umut Tuncer (Aydın Provincial Culture and Tourism Directorate)
Dr. Mert Gürer (Kocaeli University)
Dr. Vahit İlhan (Erciyes University)
Dr. Fikret Yazıcı (Erciyes University)
Dr. M. Sena Kösedağ (Erciyes University)
Dr. Ali Günay Balım (9 Eylül University)
Dr. Kemal Yürümezoğlu (9 Eylül University)
Dr. Burak Karabey (9 Eylül University)
Dr. Çınla Şeker (9 Eylül University)
Dr. Sibel Almelek İşman (9 Eylül University)
Dr. Bahar Soğukkuyu (9 Eylül University)
Dr. Hadiye Küçükkaragöz (9 Eylül University)
Dr. Kenan Demirci (Fırat University)
Dr. Tuba Gültekin (9 Eylül University)
Dr. Bilgehan Gültekin (Ege University)
Dr. Christos Kalloniatis (University of the Aegean)
Dr. Yelda Özlem Kölgelier (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Adem Yılmaz (Atatürk University)
Dr. Aysel Çetinkaya (Kocaeli University)
Dr. Gül Dilek Türk (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Barış Atiker (Aydın Adnan Menderes University)
Dr. Eren Ekin Ercan (Aydın Adnan Menderes University)

İÇİNDEKİLER / INDEX

Page	Name-Surname	Title
10	Kazım Tolga Gürel	1980 Darbesinde Eşcinsellere Ne Oldu?
11	Reyhan Gündüz	Sosyal Medyada Y Kuşağının Gösterişçi Tüketim ve Karar Verme Tarzları Bağlamında Satın Alma Davranışlarının İncelenmesi
13	Serpil Samur	Etnografik Veri İçeren İki Belgesel Film İncelemesi: "Nanook of the North" ve "Honeyland"
14	Gülenay Pınarbaşı	Tiktok'ta Bir Altkültür Örneği: WitchTok
15	Burcu Dabak Özdemir	Kültürel Dönüşümleri Mekân Üzerinden Okumak: Türk Sinemasında Otel Mekânı, Kimlik ve Ötesi
16	Semra Geçkin ONAT	Leah Plunket'in Perspektifinden ''Sharenthood' 'Sosyal Medya Ebeveyni Olmadan Önce Düşün!
19	Serhan Koyuncu	Kamu Diplomasisi ve Sert Güç
20	Kıymet Dirican	Donald Judd (1928-1994)'un Sanat İfadesinin,Psikolojik Yaklaşım ve Anlatımsal Açıdan İncelenmesi
23	Fikret Yazıcı, Canan Apak	Toplumsal Değerler Bağlamında Interaktif Çocuk Filmleri Üzerine Bir İnceleme: Netflix Örneği
26	Gökhan Gültekin	Dijitalleşen Sinemada Film Anlatısı, Seyir Deneyimleri
27	Engin Coşkun, Betül Çepni Şener	Çocuklara Yönelik Mobil Oyunlarda Kullanılan Reklamlar Üzerine Bir Araştırma
29	Bahar Aydın Almaç	Sanal Gerçeklik Uygulamalarının Müzik Eğitiminde Kullanımı
30	Recep Altay Tamer Kavuran	Kültürlerarası İletişim Bağlamında Toplumsal Ayrıksılık veya Özdeşlik Örneği Olarak Iğdır İli Üzerine Bir İnceleme
83	M. Özgür Seçim	A Study on Comparison Advertisements in Turkish Politics.
31	Fatih Yağlıca	Mitolojik Unsurlar Bağlamında Metinlerarası Bir Çözümleme: Bolot Shamshiev'in Beyaz Gemi Filmi
33	Doğan Can Gazaz	Kamusal Kriz Sürecinde Sosyal Ağlar: 2022 Yılı KPSS Krizine Yönelik Sosyal Ağ Analizi
35	Didem Gazneli, Nilgün Sofuoğlu Kılıç	Sosyal Medyada Gelişen Aşı Karşıtlığında Din Gerekçesi Mit mi?
36	Didem Gazneli	Spor ve Beden Algısına Etkileri Bağlamında Mikro Ünlüler Üzerine Nitel Bir Araştırma
37	Sevgi Kavut, Yıldız Dilek Ertük	Dijital Ortam Kullanıcılarının Dijital Kimlik Algısı ve İzlenim Yönetimi Üzerine Bir Araştırma
38	Turancan Şirvanlı	Hiperyerel Medyanın Kavramsal ve Kuramsal Çerçevesi Üzerine Bir Tartışma
39	Alparslan Nas	Representation of Desire in Advertising: A Psychoanalytical Critique of Coca-Cola
40	Erdem Türkavcı	Film ve Dizilerin Üretim-Tüketim İlişkisi Üzerinden Geleneksel Medya Sisteminden Yeni Medya Sistemine Geçiş
41	Ayşegül Eryılmaz Çetinkaya	Metaverse Dünyasında Siyaset ve NFT Değerlendirmesi
42	Zuhal Demir, Şirin Karal Temüroğlu	Savaş Haberciliğinde Kullanıcı Türevli İçeriğin Kullanımı ve Karşılaşılan Etik Sorunlar
44	Gül Dilek Türk	Modern İnsanın Aidiyet İhtiyacı: Marka ve Tüketim Bağımlılığı
46	Göktürk Yıldız	Sağlık İletişiminde Korku Öğesinin Ön Plana Çıkarılmasına Karşı Resmi Kanalların İletişim Mücadelesi
49	Evren Atcı	COVID-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Bilgi Açığı Hipotezi Çerçevesinde Değerlendirilmesi.
50	Ömer Vatanartıran	Sosyal Medya İletişiminde Tiyatrolar
51	Deniz Dora	Kamusal Alanda Sanat Sanat; Bedri Rahmi Eyüpoğlu'nun Mozaikleri
52	Tolga Tellan	Algoritmaların Sosyolojisi ya da Sayısal Stratejileri
53	Onur Coşkun	Çıplak Üretüketici ve Dijital Proleterleşme: Emek Üzerindeki Akışkan Tahakküm
54	Ferhat Zengin, Bahadır Kapır	Türk Sinemasında Gayri Resmi Sansür Pratiği: Makinist Sansürü.
55	Merve Genç	Neoliberal Annelik: Instagram'da "Her Şeyi Yapan" Anneler.
56	Özge Uğurlu	Seyir ve Eğlence Ekonomisi Bağlamında Rammstein Kliplerindeki Tüketim Kültürü Eleştirisi.
57	Sinem Evren Yüksel	Male Domination and Possibility of Female Experience in Contemporary Turkish Cinema
58	Ayhan Küngerü, Mahmut Rıfkı Ünal	Dijital Hikâye Anlatıcılığında Dijital Manipülasyonun Kullanımı: Instagram Örneği
59	Nergiz Gündel	Kısa Filmde Anti-Yapı ile Anlam Üretimi: Two Distant Strangers (2020) Filmi Örneğinde
60	Fikret Yazıcı, Emel Dursun	Radyo Yayıncılığı Eğitiminde Uygulama Projelerinin Önemi: Kayseri Üniversitesi Örneği

61	Neva Doğan	Yamuk Reklamlara Düz Bir Bakış
62	Sarphan Uzunoğlu, Hazal Sena Karaca	Ukrayna-Rusya Savaşı Türkiye'deki Medyaya Nasıl Yansıdı?
64	Tolga Erkan	A Review of University Students' Knowledge About Miniature Parks
66	Ali Efe İralı	An Analysis on Extraction of Color Palettes to Define Corporate Identity Through Instagram Posts of Personal Care Product Companies
67	Ayşenur Kahveci	Melankolik Öznenin Sinemada Temsili
68	Tezcan Özkan Kutlu, Simge Süllü Durul	Sosyal Ağlarda Yalan Haber Paylaşmanın Motivasyonları Neler Olabilir?
72	Hüseyin Çil	Beden, Disiplin ve Faillik: Whiplash Filmi Üzerine Sosyolojik Bir Okuma
73	Emrah Başer	Marka İletişiminde Yeni Bir Araç Olarak Podcast
74	Ece Söğütlüler, Türker Söğütlüler	İzleyici ve Medya Figürü Arasında Kurulan Parasosyal Etkileşimlerin Erving Goffman'ın Çerçeveleme Kuramıyla Değerlendirilmesi
75	Esra Saniye Tuncer	Bir Çizgi Film İncelemesi: "Pinokyo" ve "Uçan Kaz Morton" Çizgi Masallarının Değerler Eğitimi ve Propp'un Masal İşlevleri Kuramı Bağlamında Göstergebilimsel Okuması
79	Ece Söğütlüler, Türker Söğütlüler	Belleğin Sosyal Çerçevelerini Görseller Üzerinden Okumaya Yönelik Metodolojik Bir Önerme
80	Güliz Müge Akpınar	Union Carbide Bhopal Krizinin Retoriksel Arena Teorisi Kapsamında İncelenmesi
81	Yelda Özlem Kölgelier, Zeynep Tuğçe Çiftçibaşı Güç	Greenwashing Applications That Threaten Environmental Sustainability
84	Murat Aytaş, Şenol Çöm	Sinema ve Mitoloji İlişkisi Çerçevesinde Alev Almış Bir Genç Kızın Portresi Filminin İncelenmesi
86	Şenol Çöm	Yapay Zekâ ve Sinema İlişkisi Çerçevesinde Dijitalleşen Hikâye Anlatıcılığı
88		Konferans oturumlarından ekran görüntüleri / Print screens from the conference online sessions.

Türk Sinemasında Gayri Resmi Sansür Pratiği: Makinist Sansürü

Dr. Öğr. Üyesi, Ferhat Zengin
İstanbul Gelişim Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi
Dr. Bahadır Kapır

Özet

Bu çalışma, Yeşilçam sineması döneminde sinema salonlarında yaşanan resmi olmayan sansür pratiklerine odaklanmaktadır. Bu amaçla film, seyir kültürü, mülkiyet ve sahiplik ilişkisi içerinde kilit bir öneme sahip olan dönemin film makinistleri ile sözlü tarih çalışması gerçekleştirilmiştir. Yeşilçam sinemasının kendine has üretim ve gösterim modeli içinde zincirin son halkası olarak nitelendirilebilecek film makinistleri, değişen toplumsal, siyasal ve iktisadi yapı çerçevesince Türk sinemasında seyir ortamının ve kültürünün dönüşümünü doğrudan gözlemlemiş ve tanıklık etmiş kişilerdir. Dolayısıyla, film makinistlerinin anı ve hatıralarından yararlanmak, Türk sineması hakkında yeni bilgi ve belgelerin ortaya çıkartılması bakımından önemlidir. Çalışma kapsamında, 1950 ve 1980'li yıllar arasında Türkiye'deki sinema işletmelerinde makinist olarak çalışmış film makinistleri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. 1950-1980 yılları ile sınırlandırılan bu çalışmada, sözü edilen tarih aralıklarında çalışmamış film makinistleri araştırmanın dışında tutulmuştur. Bu doğrultuda, kartopu örneklem yöntemiyle beş farklı şehirde (İstanbul, Bursa, İzmir, Adana, Ankara, Konya) 42 emektar film makinistiyle görüşülmüş ve 80 saatlik video-ses kaydı alınmıştır. Buradan hareketle de tanıklıklar, kişisel anılar ve yaşanmışlıklar üzerinden işletmelerde uygulanan sansür uygulamaları açığa çıkartılmak istenmiştir. Ayrıca çalışmada, literatür taraması yapılmış ve konuyu destekleyecek dönemin yazılı ve görsel arşivlerinden de yararlanılmıştır. Çalışmada, dönemin sansür kurullarından geçmiş yerli ve yabancı filmlerde, eserin yapımcı ve yönetmeninden habersiz olarak çeşitli sansür eylemleri uygulandığı ortaya konulmuştur. Film isimlerinin ve afişlerinin değiştirilmesi, film sürelerinin kısaltılması, kurgusal yapının değiştirilmesi, sahnelerin kesilmesi, filmlere ek içerikler (parçalar) eklenmesi, gösterim anlarında filme karartma yapmak gibi çeşitli müdahalelerle gayri resmi sansür pratikleri yapıldığı tespit edilmiştir. Uygulanan bu gayri resmi sansürlerin, özellikle işletmenin bulunduğu coğrafyaya, sahiplik yapısına, makinistine ve seyircinin sosyo-kültürel yapısına göre değişiklik göstermesi araştırmanın dikkat çeken bulgularındandır.

Anahtar Kelimeler: Sinemada Sansür, Yeşilçam, Film Makinisti, Projeksiyonist, Sinema İşletmeleri, Sinema Salonları